

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารกันจากทั่วโลกเป็นไปอย่างทั่วถึงและรวดเร็วในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการศึกษา ทั้งนี้ด้วยอาศัยวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารได้ความหมายตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารคือภาษาทั้งที่เป็นวาจาและตัวอักษร ซึ่งภาษาที่ใช้เป็นภาษาสากลในการสื่อสารภาษาหนึ่งคือ ภาษาอังกฤษ

เป็นที่ยอมรับกันว่า “ภาษาอังกฤษ” นับวันยิ่งมีบทบาทและมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนไทยมาก เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้กันทั่วโลก ยิ่งประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากเพียงใด และมีความจำเป็นที่ต้องติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศมากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษก็ยิ่งมีมากขึ้น ดังนั้นวิชาภาษาอังกฤษจึงจัดอยู่ในหลักสูตรของการศึกษา โดยให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกวิชาหนึ่งที่เป็นภาษาต่างประเทศ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเรียนภาษาอังกฤษ จึงได้จัดให้มีการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษา และมีนโยบายเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ในห้องเรียนไปใช้ในการดำรงชีวิตให้ได้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งปรากฏอยู่ในจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องตลอดแนว สามารถนำไปใช้ในการศึกษาหรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีมาตรฐานขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ, 2539, หน้า 3)

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ซึ่งได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น การเขียนนับเป็นทักษะที่ย่างยากซับซ้อนมากที่สุดเป็นทักษะที่สอนยากและนักเรียน ประสบผลสำเร็วน้อยที่สุด ดังนั้นในการสอนเขียนจึงต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง จึงจะทำให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องตามหลักของการใช้ภาษา ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายตามที่ผู้เขียนต้องการได้ (จักรภพวิชัยพันธ์, 2539, หน้า 1) นอกจากนี้การเขียนยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่อง อื่น ๆ อีกหลายประการ คือ ประการหนึ่งช่วยเสริม การเรียนโครงสร้างทางไวยากรณ์ คำนวน และศัพท์ที่ได้เรียน

ไปแล้วให้เข้าใจและถูกต้องยิ่งขึ้น ประการที่สองในขณะที่ผู้เรียนเขียน ผู้เรียนมีโอกาสดลองใช้ภาษา มีโอกาสเสี่ยงต่อการเขียนผิดเขียนถูก ประการที่สาม ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับภาษาใหม่ โดยการแสดงออกทางความคิด ตลอดจนใช้สายตาและมือประสานกัน เพื่อเป็นการเสริมการเรียนรู้ ยิ่งผู้เรียนใช้ความพยายามในการเขียนมากเท่าใด ผู้เรียนก็จะพบกับการเขียนสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนวิธีการแสดงออกทางความคิดมากยิ่งขึ้น (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532, หน้า 108)

หลักสูตรภาษาอังกฤษประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ได้ให้แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอ่านออกเขียนได้ (Literacy English) ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้ระบบการเขียนและการสะกดคำภาษาอังกฤษที่ฟังพูดได้แล้วในระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory English) ซึ่งในระดับนี้ผู้เรียนจะเกิดความสามารถในการสื่อสารทั้งด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียนโดยการใช้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสุข สนุกสนาน เริ่มพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนรวมทั้งฝึกหัดคัดลายมือและเขียนตอบคำถาม โดยใช้ภาษาในระดับพื้นฐานในการเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรมและในการสื่อความได้ถูกต้องตามหลักภาษา เรียนรู้คำนามเกี่ยวกับคน สัตว์ สิ่งของ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป และคำกริยาแสดงลักษณะและอาการของสิ่งเหล่านี้โดยขยายวงศัพท์เพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม ฝึกใช้หนังสือ พจนานุกรม ตลอดจนสื่อที่พบเห็นรอบ ๆ ตัวเป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้ และส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์ และคุณค่าของภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ, 2539, หน้า 13)

การสอนภาษาอังกฤษในระดับอ่านออกเขียนได้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดให้ใช้หนังสือเรียนชุด English Is Fun เป็นสื่อหลัก โดยเพิ่มเติมเนื้อหาให้ครอบคลุมหลักสูตร และปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2542 หน้า 33)

จากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 และ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม ทำการทดสอบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ย 40.62 เป็นการชี้ให้เห็นว่าทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม แสดงว่าความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจซึ่งตรงกับรายงานการประเมินความก้าวหน้านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2529 (อึ้งใน รัตนา พฤษะวัน, 2530, หน้า 132) ที่ชี้ให้เห็นว่าทักษะการเขียนภาษา

อังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ซึ่งแสดงว่าความสามารถด้านการเขียนยังไม่เป็นที่พอใจและในการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว พบว่านักเรียนมีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับความสามารถในการเขียน จากข้อมูลดังกล่าว เป็นการชี้ให้เห็นว่าในการเรียนภาษาอังกฤษตามที่หลักสูตรกำหนดให้เรียน โดยใช้หนังสือ English Is Fun ผู้เรียนยังมีปัญหาในทักษะการเขียนมาตลอดตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปัจจุบัน

ส่วนรายงานการทดลองใช้หนังสือ English Is Fun ในโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2525 - 2526 (อ้างใน จินตนา เกิดสายทอง, 2536, หน้า 3) สรุปได้ว่า แบบฝึกหัดเขียนมีน้อยในแต่ละบท ทำให้ทักษะการเขียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ควรมีแบบฝึกหัดเขียนเพิ่มเติมและมีรายงานจากการสัมมนาระดับชาติเรื่องหลักสูตรประถมศึกษา (กรมวิชาการ, 2530, หน้า 60) ได้สรุปว่า แบบฝึกหัดเขียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีอยู่ในคู่มือครูวิชาภาษาอังกฤษมีน้อยเกินไป ต้องปรับปรุงให้มากขึ้น ดังนั้นจึงน่าจะสรุปได้ว่าการที่แบบฝึกหัดเขียนมีน้อยเกินไป ทำให้มีผลต่อทักษะการเขียนของนักเรียนได้ และในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันนี้ การปฏิรูปการศึกษาได้มีบทบาทต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา มาก โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิด ได้เขียน ได้เรียนตามความต้องการของตนเอง ซึ่งในส่วน of วิชาภาษาอังกฤษนั้น การที่จะให้ผู้เรียนได้คิด ได้เขียนเป็นนั้น ต้องมีการฝึกทักษะการเขียนตั้งแต่ในระดับชั้นต้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด ซึ่งถือว่าเป็นบันไดขั้นแรกของการเรียนภาษา และการเขียนที่ถูกต้อง ยังทำให้เกิดการสื่อความหมาย ที่ชัดเจนและเข้าใจตรงกันด้วย ดังนั้นการสอนทักษะการเขียนจึงควรกระทำให้เป็นระบบ เป็นขั้นตอน

จากเหตุผลดังกล่าว ในฐานะที่ผู้ทำการศึกษาเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนภาษาอังกฤษ และเคยประสบปัญหาเกี่ยวกับการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่เสมอ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหานี้ โดยการสร้างแบบฝึกการเขียน จากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ (Controlled-to-Free Approach) ซึ่งเป็นวิธีการสอนเขียนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นการฝึกภาษาอย่างมีขั้นตอน เริ่มจากการควบคุมทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ ตลอดจนคำตอบ จนกระทั่งถึงการเขียนได้อย่างอิสระ โดยเน้นความถูกต้องของการใช้คำและหลักไวยากรณ์ มีขั้นตอนในการฝึกคือ ขั้นควบคุมเต็มที่ (Fully-controlled-exercises) เป็นขั้นฝึกให้เขียนแบบคัดลอก เปลี่ยนคำ เปลี่ยนประโยคตามกรอบ

กิจกรรมที่ครูจัดไว้ให้ โดยมีคำตอบที่ตายตัว ขึ้นถึงควบคุม (Semi-controlled-exercises) เป็นขั้นฝึกให้เขียนแบบ ครูคอยชี้แนะให้เปลี่ยนคำ เปลี่ยน โครงสร้างไวยากรณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างภาษา ในการสื่อความได้ถูกต้องตามหลักภาษา โดยมีคำตอบที่หลากหลายไม่ตายตัว ขึ้นเขียนอิสระ (Free-writing-exercises) เป็นขั้นฝึกให้เขียนแบบให้ผู้เรียนกำหนดคำ กำหนดเนื้อหารายละเอียดเอง แล้วเขียนตามจินตนาการที่ตนเองสร้างขึ้น (SEAMEO Regional Language Center , 1995, p. 28)

การสร้างแบบฝึกการเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ แก้ปัญหาการเขียน จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการเขียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการเขียนแบบดังกล่าวเป็นวิธีการสอนเขียนที่มีการฝึกต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ในการฝึกขั้นตอนแรกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดแก่นักเรียนที่มักเขียนตามภาษาพูดของตนเอง จากนั้นจึงมีการเปลี่ยนคำ ประโยค โครงสร้างไวยากรณ์ที่ไม่ซับซ้อนในขั้นตอนที่สอง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างภาษาในการสื่อความของตนได้ถูกต้องตามหลักภาษา จนถึงขั้นตอนที่สามนักเรียนนำภาษาในการสื่อความของตนที่ตนมาเขียนเป็นประโยคเชิงบรรยายได้ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ ซึ่งการเรียนโดยวิธีนี้ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดแก่นักเรียน ที่เริ่มเรียนภาษา ได้เป็นอย่างดี ดังที่ Petty (1985, อ้างใน นวลใย หนูมี, 2529, หน้า 4) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทางภาษาที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ มีขั้นตอน ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาและจำได้คงทน เนื่องจากได้ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดเป็นทักษะและนอกจากนี้ Brooks (1990, อ้างใน จานงค์ โปธาเกียง, 2538, หน้า 4) ได้ชี้ให้เห็นว่า แบบฝึกทางภาษาที่จัดทำขึ้นตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่จะช่วยให้การสื่อสารดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น หากยังทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการสื่อสารเป็นไปโดยอัตโนมัติ ดังนั้นเพื่อให้การสอนเขียนภาษาอังกฤษในระดับประถมได้ผลดีขึ้น ควรจะจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ผู้ศึกษาสร้างแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนการเขียนภาษาอังกฤษในระยะเริ่มต้นในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพราะจะช่วยให้นักเรียนได้มีเครื่องมือสนับสนุนการสอนสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ โดยอาศัยประสบการณ์และแนวคิดของนักศึกษามาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม วัย ความสนใจในการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา สมดังเจตนารมณ์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ซึ่งในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 มุ่งเน้นให้ผู้เริ่มเรียนรู้ระบบการเขียนและการสะกดคำได้แล้วในระดับเตรียมความพร้อมและพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนรวมทั้งฝึกหัดคัดลายมือและเขียนคำตอบโดยถูกต้อง เหมาะสมกับระดับที่เรียน แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียน โดยการ

ปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความสุข สนุกสนาน เนื้อหาไม่ยากหรือง่ายเกินไป ไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือเบื่อหน่าย และมีโอกาสฝึกฝนภาษาในรูปของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ แบบฝึกจะเริ่มจากง่ายไปหายากใช้รูปภาพประกอบทุกชุดการฝึก เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนให้ดียิ่งขึ้น จึงเห็นว่าควรจะทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาการสอนเขียนในระดับนี้ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึก

สมมติฐานในการศึกษา

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังจากเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระจะสูงกว่าความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตของประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมูลนิธิมหาราช 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวม 14 คนในปีการศึกษา 2544

2. ขอบเขตของเนื้อหา
เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ English Is Fun ตั้งแต่บทที่ 11-19 ที่ผู้ศึกษาสร้างแบบฝึกขึ้นเองเป็นแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ ใช้เวลาฝึก 10 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง แบบฝึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนใช้ฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในการเรียนตามแบบเรียน English Is Fun ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 10 แบบฝึกหัดโดยเน้นความถูกต้องของการใช้คำ และโครงสร้างไวยากรณ์ มีขั้นตอนในการฝึก 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นควบคุมเต็มที่ เป็นขั้นฝึกให้เขียนแบบคัดลอก เปลี่ยนคำ เปลี่ยนประโยค ตามกรอบกิจกรรมที่ครูจัดไว้ให้ มีคำตอบที่ตายตัว เป็นแบบฝึกเขียนคำศัพท์

ขั้นกึ่งควบคุม เป็นขั้นฝึกให้เขียนแบบคอยชี้แนะให้เปลี่ยนคำ เปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ มีคำตอบที่ไม่ตายตัว เป็นแบบฝึกเขียนประโยค

ขั้นเขียนอิสระ เป็นขั้นฝึกให้เขียนแบบให้ผู้เรียนกำหนดคำ สร้างภาษาที่ใช้สื่อความของตน ได้ถูกต้องตามหลักภาษา แล้วนำมาเขียนเป็นเรื่องราวตามจินตนาการเป็นแบบฝึกเขียนเชิงบรรยาย

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายโดยการเขียนภาษาอังกฤษระดับคำ ระดับประโยคและข้อความ ซึ่งประกอบด้วยประโยคประมาณ 4-5 ประโยค และมีโครงสร้างประโยคไม่ซับซ้อน ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่สูงขึ้นในการทำแบบทดสอบหลังการเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางแก่ครูภาษาอังกฤษ ในการคิดเครื่องมือเพื่อใช้ในการสอนทักษะอื่น ๆ ต่อไป
2. เป็นข้อมูลเบื้องต้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทักษะด้านต่าง ๆ ของวิชาภาษาอังกฤษหรือวิชาอื่น ๆ ในชั้นประถมศึกษาต่อไป